

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész evre 10 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hét napos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több-sz. r. hirdetések alk. szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr

A század legendája.

Debreczen aug. 3.

Még a mi századunknak is meg van a maga legendája. Hőse modern, szellemóriás kinek eszközei a tudás és haladás minden vívmány, vér és vas, neve: Ottó v. Bismarck-Schönhausen. Mint lett az elsőgyenyedett porosz «landjunker»-ből birodalmi kancellár, meseíró nem merete volna elképzelni és a jövő nemzedék csak legendának fogja tekinteni. Előbb Európát vérben fürösztötte meg. Két hatalmas birodalmat megtört, a partikulárismussal megalkudott, élére állott a nemzeti eszmének és megalkotta az egységes német birodalmat. De ő még ezzel sem érte be, hanem az újszülött birodalmnak oly szervezetet adott, mely állandóságot kölcsönöz neki, függetlenül a vezérlő férfiaktól. 8 évvel ezelőtt bebizonyította a mostani német császár, hogy maga az alkotó félisten is nélkülözhető, és Bismarck visszavonulása óta a német birodalom hatalomban és befolyásban egy mákszemnyit sem vesztett. Nincs tényleg hatalmasabban bizonyítana az ő és művének monumentális volta mellett.

És akiben több energia lakott, mint valaha emberi hüvelyben, ott hever most ő is némán, mereven, aki akadályt nem ismerve koronákat széjjel rombolt, koronákat átalakított, koronákat alkotott,

most tehetetlen hulla, semmiben sem különbözve más közönséges halandókéttől. Ha valaha, úgy most volna alkalom a halandóságról elmélkedni, midőn a jelen kor legnagyobb embere és minden idők egyik legnagyobbika sirba száll. Bismarcknak csak földi hüvelyét temethetik el, szelleme és alkotásai örökké élni fognak, a német faj es az egész emberi nem örök dicsőségére. Ő volt az, aki megmutatta, hogy nincsen lehetetlen. ha van elég erő és akarat. És nála meg volt. Vas és vérből volt, de azért tudott gyöngéd lenni és mindig megmaradt a porosz király leghűségesebb alattvalójának. Szentimentális allüreöket nem ismert, de önös indokok sohasem vezérelték. A nemzeti eszme volt istene, ennek minden más tekintetét alárendelt. Templom, melynél imádkozott, oltár, melynél egész életén áldozott. És áldozata az istennek tetsző volt.

Magyarország a Bismarck politikájában csak harmadrangu politikát játszott, de látnoki szemével mindannyiszor felismerte, mikor lehetünk hasznára és játszott is velünk, mint ügyes sakkista a figurakkal, nincs okunk panaszra, mert ez nemcsak nem ártott nekünk, sőt ellenkezőleg.

Ő volt az első, ki már az ötvenes években hangoztatta, hogy Ausztria suly pontja Magyarországon fekszik. Nem a magyarok iránt való szimpáthia sugalta

ezt, mert célja az volt, hogy Ausztriát kiszorítsa a német egységből, rámutatván hogy jövője kelet felé van. Magyarország és később Bosznia és Hercegovina. De ezzel a bécsiék szeméit kiryította s nekünk használt.

Hogy a kónigréti győzelem a mi ügyünket előmozdította, az kétségtelen, ámbár az akkori állapot amugy is tartatlan volt és a kiegyezés előbb-utóbb ugyis létre jön. De lehet, hogy csak évek után

A Klapka-kísérlettel is többet használt, mint ártott. Először is mivel felébresztette a közszellemet az országban és főképp mivel felrázta a kamarillát lethargikus álmából.

A berlini kongresszuson segített Andrásynak, hogy megszerezze nekünk Bosznia és Hercegovinát. Az ő fejében már akkor meg volt a harmas-szövetség koncepcziója s ha ma ezen szövetségnek tudjuk be a hosszú béke áldásait, úgy megalkotójának ravatalánál kegyelettel kell róla megemlékeznünk.

Nem volt barátunk, de sokat köszönhetünk neki.

A XIX. századnak is megvan a maga legendája, hőse nem jár táltos-lovon, nem is orléáni szüz, egy hatalmas birodalom megalkotója, immár halott: Bismarck herczeg,

Dr. K. E.

Az orgonaépítő.

A Debreczeni eredeti tárczája.

írta: **Jakab Ödön.**

Az iszlai templom gyönyörűséges templom volt minden tekintetben, de volt egy hibája: az orgonájának esztendő óta nem lehetett semmi hasznát venni. A hosszas használattól lassanként kopott, rozoga jószág lett belőle s tökéletesen elállott a hangja, mint a nagy-beteg embernek. Ezt a siket állapotot végre aztan megunták a hívek s rászánták magukat, hogy az orgonát megrevonaltatják, akarmibe kerül. Szegény ugyan az eklézsia, de már tovább még sem lehet halasztani. Amit az orgonára fordítanak, azt ugyis az Istennek fizetik, akitől a szegény embernek mindennap annyi kerni valója van. De ha már befémennek a költségbe, nem bízzak a dolgot valami félig tanult, fuser rossz mesteremberre, hanem egyenesen a fővárosból hoznak le valakit, akinek a keze után ne maradjon panasz.

Igy került le Sárosi Pál a fővárosból oda.

Két álló hónapig vesződött azon az orgonán, hogy használható portekát csináljon belőle. Valóságos műhelynek rendezte be a templom karzatát, ahol az orgona volt. Az egyik oldalon hosszú gyalupad állt. A falakra mindeféle szerszámok voltak akasztva a

padlón pedig annyi gyaluforgács hevert, hogy az ember bokáig gázolta.

Az ablakfülkéket és szögleteket kisebb-nagyobb festékes edények borították, melyekből az erős terpentinszag kiért az utcára is. Hétköznapokon hajnaltól estig serény fűrészeléstől, kalapacsolástól zugott, kongott az Isten háza folyvást. Az igaz, hogy a munka haladt is szépen.

Sárosi Pál egy verőfényes, meleg délután éppen az orgona sipjait rendezte. Kellemesen érezte magát a hűvös boltozatok alatt. Háborgatni sem háborgatta senki. A nép a mezőkön aratott, jóformán csak néhány haszontalan gyerek maradt a faluban s azok közül is alig egy kettő vetődött ácsorogni olykor a templomajtóba. Akkor is csak bekukucskáltak, de nem mertek bemenni.

Ugy bele volt merülve a foglalkozásába, hogy eleinte észre sem vette a leptek kopogását, mely a templom kövezetén hallzott. Mikor észrevette, szaporán felált es a karzatról lenézett.

— Jézus Mariám! Hát ezt mi hozta most ide? monda magában, a váratlan látogatástól egész megijedve.

Pedig nem volt mitől úgy megijedni. Mind össze egy viseltes öltözetű, halvány asszony jött végig a templomban.

Valóságos fonákja az egészségnek! Nehéz lett volna hamarjában megmondani, hogy hany esztendő? Pálnál legalább jóval idősebb-

nek tetszett. A lábait fáradtan vonszolta, szeméi mélyen ültek s arca éktelenül elvalafonnyadva.

Annaira összement, elerőtlenült teremtesnek látszott, hogy inkább sajnálni kellett az embernek, mintsem félni.

Sárosi Pál a feljaro lépcsőnél előbe si-etett.

— Anna! Csak nem történt otthon valami baj?

— Nem történt semmi, de már nem volt nyugtom tovább odahaza,

— Miért?

Az asszony sóhajtva ült le egy kis padra s kedvtelenül felelt.

— Folytonosan rossz álmokat láttam s aggódtam, hogy valami szerencsétlenség ért. Annál inkább félttem, mert az utolsó levélemre nem is válaszoltál. Pedig abban a levélben megírtam, hogy pénzt is küldj sürgősen mert szorultságban vagyunk.

— Gondolhattad, hogy még nem kaptam pénzt s azért késik a válaszom.

— De hát én azt honnan tudjam ha te egy sort sem írsz?

— Persze, mert nekem egyéb dolgom sincs, csak mindennap írni egy levelet!

Anna panaszosan nézett az urára:

— Beh könnyen beszélsz, Pál! Nem gondold meg, hogy én otthon öt apró gyermekkel kioldom. Sokszor annyi sincs a házuknál, hogy szegényeknek bár elég kenye-

Milán kudarcza.

Budapest, aug. 3.

Nagy lehangoltság uralkodik a konokban és a kormányban, a miért Miklós csár oly kitüntető szívélyességgel fogadta Ferdinánd bolgár fejedelmet. A szomszéd bolgárok most nagyra vannak a pétervári látogatással is bizonyos kérdéssel mutatnak a kegyvesztett, mellőzött Szerbiára.

Tudvalevő dolog, hogy Oroszország neheztel Szerbiára, mióta Milán megszegte a III. Sándor czárnak adott becsületszavát, melylyel lemondásakor biztosította a czárt, hogy Szerbiába nem fog többé visszatérni. (Milán becsületszavát két millió frankért vette meg akkor a czár.) Milán azonban különféle politikai ürügyek alatt visszajött Szerbiába.

Az orosz kormány ekkor megszakított a koronával s a szerb kormánnyal minden összeköttetést és Persziani Ivánovics követét; majd ennek utódát Izolszkit hosszabb szabadságra köldötte, illetőleg visszahívta és a thelyezte őket. A múlt évben kinevezett Zsadoszky pedig csak e napokban jött Szerbiába megbízó levelét átnyújtani. Szóval, Oroszország minden tekintetben éreztette neheztelését Szerbiával.

Nekludov, a belgrádi orosz követség titkára, a ki mindeddig vezetője volt a követségnek, mindent elkövetett, hogy Oroszországot Szerbiával kibékítse s mindenáron azon volt, hogy Sándor király és Milán exkirály a czár által fogadtassék.

Nekludov e törekvését francia részről is támogatták és Miklós csár kijelentette, hogy Sándor király látogatása ellen nincs kifogása, de Milán ex királyt nem fogadhatja. Hiába hivatkozott a változott politikai viszonyokra s hogy Szerbia most orosz érzelmű politikát követ. Miklós csár határozottan kijelentette, hogy ha Sándor király Milánnal óhajtja magát Oroszországba kísértetni, az esetben magát Sándor királyt sem fogadhatja.

Az orosz csár rideg visszautasítása ropant leverőleg hatott Milánra.

S hogy Oroszország még érzékenyebben éreztesse haragját Milán exkirályal, Z s a d o v s z k i, az új orosz követ nem mutatkozott be Milánnak.

Milán az orosz követnek ezt az ignorálását avval viszonzta, hogy a Sándor király által az orosz követ tiszteletére a konokban adott diszebeden nem jelent meg, sőt megparancsolta az ebédre meghívott tiszteknek, hogy az ebédre ne menjenek ki magukat.

Milán eljárása kellemetlenül hatott Sándor királyra és a kormányra, de kénytelenek voltak akarata előtt meghajolni.

Az orosz visszautasítás után Bécsbe köpogtatott be Milán.

Schiesl lovag, belgrádi osztrák és magyar követ révén tudomására hozta Ferencz József királynak, hogy Sándor király az osztrák császár 90 éves jubileuma alkalmával, atyjával, Milán főhadparancsnokkal személyesen óhajáná az osztrák császár ő felséget üdvözölni.

Bécsben köszöntettel fogadták a szíves figyelmet s Ferencz József király kijelentette, hogy Sándor királyt örömmel fogadja, de Milán főhadparancsnokot, tekintettel az őszel Bécsben összejövő számos külföldi fejedelmi vendégre, ez alkalommal nem fogadhatja. Később szívesen.

Az orosz és bécsi udvar visszautasítása gondolkodásba ejtette nemcsak Milánt és Sándor királyt, hanem a kormányt is, mert Milán az őt ért visszautasítással szégyent hozott a szerb nemzetre is.

—cs.

A háboru.

Washington, aug. 2. A »Post« jelentése szerint Mac Kinley elnök mihelyt Spanyolország elfogadja a béke felételeket, rendkívüli ülésszakra hívja össze a kongresszus két házat, oly törvényt alkotása végett, melynek értelmében 100,000 főnyi aktív hadsereget tartanak fenn a melyből 50,000 ember Kuba szigetén, 30,000 a filippi-szigeteken és 2,000 Puerto-Rico államozzék.

San-Franciskó, aug. 2. Csütörtökön újabb szállító hajónad megy Honoluluba és a

Filippi szigetekhez, legénységgel öszvérekkel és hadiszerekkel.

New-York, aug. 2. St. Thomasból kelt jelentés szerint az amerikaiak Puerto-Rico szigetét Cuamóba érkeztek anélkül, hogy elmentállásra találtak volna. Ponceból kelt jelentés szerint az amerikaiak szombaton este megszállották Juana Diazt.

Madrid, aug. 2. A regens-királyné valószínűleg ma fog aláírni a külföldön el nem helyezett külföldi adósság konverziójára vonatkozó dekrétumot.

Megerősítést nyer, hogy egy amerikai ágyunaszád szombaton elfogta a Tabasquino gőzhajót. Az elfogott hajó amerikai lobogó alatt haladt s állítólag szenet és élelmiszereket vitt Vera-Cruzba Saugába.

New-York, aug. 2. Washingtonból érkezett taviat szerint Merritt tabornok arra kérte a kormányt, hogy haderejét, tekintettel főképp a fölkelők magatartására, legalább 50,000 főre szaporítsák.

Madrid, aug. 2. A király fölépül betegségéből.

A tengerészeti miniszter hivatalos értesítést kapott, hogy a spanyol hadifoglyok hazahozatalával megbízott tranz-atlanti gőzhajók elindultak Cadixből.

A külügyminiszter ma Ausztria-Magyarország és Oroszország nagyköveteivel beszélgetést folytatott. Puerto-Ricóból érkezett taviat szerint néhány amerikai hajó tünt fel az ottani kikötő előtt; a helyzet a szigeten változatlan.

London, aug. 3. Az alsóházban Curzon parlamenti államtitkar kijelentette, hogy a brit és az amerikai kormány között semmiféle tárgyalások sem folynak a Filippi szigetekkel illetőleg. A brit kormányhoz nem érkezett oly információ, amely támogatná azt az állítást, hogy Németország kísérleteket tett volna vagy tenne Luzon sziget megszerzésére. — A brit kormány tudja, hogy a Filippi szigetek jövője aggodalom tárgyát képezi Ausztriában és az ügyre magától érthetőleg beható figyelmet fog fordítani.

A politikai helyzet.

Budapest, aug. 3.

A tegnapi nappal végre történt valami, a mi arra mutat, hogy a kiegyezési ügyek körül csakugyan ott van a lappangó válság s

ret adhassak. Ha téged baj érne: mehetnék a gyermekekkel én is a Dunának. Látod én nem tudok keresni, mióta ez a szivbajom ennyire elévedt. Alig van annyi erőm, hogy regge felöltöztessem s este levetkeztessem a kisebb gyermekeket. Pedig a szükség napról napra nagyobb! A házbéért tovább nem akarnak varni. A gyermekeknek se kalapjuk, se cipőjük. A kenyér drága a pati a még drágább. Nem győzöm, akárhogy is takarékoskodjam!

— Épen ezért kár volt mindjárt idejőnőd. Ez is csak több költség! feddőzött az ember.

— Emiatt ne aggódj! A testvérem fizette az utat s ő gondozza a gyermekeket is, amíg haza megyek.

Alig végzé be az asszony a szavait, mikor egyszerre csak harsány üde hangtól csendült meg a templom:

— Itt vagy, Pali?

Sárosi Pál a füléig elvörösödött s izgatottan huzódott be az orgona mögé. Nyugtalanul mozgott erre-arra, mint a verembe esett van. Nézett mindenfelé csak a feleségére nem. Ezenközben egy jól megtermett fiatal menyecske szaladt fel hozzájuk.

— Hát nem is szólsz galambom kiáltott a menyecske nagyvígvan amint megpillantotta az orgonapítót.

Sárosi Pálné előbb megbotránkozva nézett az urára azután meg hirtelen felállt s türelmetlenül a menyecskehez fordult:

— Kit keres itt maga?

— Látha ja!

— Az uramat?

— Micsoda!?

Tetől talpig végigmérte gunyosan az asszonyt a tekintetével s önkéntelenül elkaczagta magát.

— Hát maga azt hiszi, hogy engem felültet?

S ismét elkaczagta magát.

— Az ura!... Pali az — ura!...

— Persze, hogy az uram, — mondá az asszony szigorú nyers hangon

A menyecske megtanorodott, mint akit melbe üt valaki. Nehány pillanatig merev bamulattal állt s nem volt egy sóhajtasnyi hangja. Majd összerendezte, mintha nehéz alomból ebredne. Tikkasztó indulattal szólalt, hogy félelem volt halga ni szavát:

— Az ura? . . . Na hát tudja meg az asszonyság, hogy az ura egy alaváló, egy czudar gyalazatos ember! Ezt itt a szemébe mondom.

— Az én uram? — riadt föl az asszony.

— Az, az: Ez a dragalátos mákvirág, ki magát itt legényembernek adta ki s engem bolondított!

És féktelen dühvel fenyegette meg Sárosi Pált:

— Hanem hazug szavaidat torkodra forrasztom!

Azzal elrohant a templomból.

A szegény beteg asszony neki borult a falnak s elkezdett keservesen zokogni:

— Jaj, hogy ezt a szegényt is meg kellett még érnem! . . . Tudtam én, hogy nem szeretsz, mióta az isten így meglátogatott; de hát legalább nézted volna a gyermekeid becsületét.

Sárosi Pál se nem élt, se nem halt, úgy megzavarta ez a háborúság. A dologot is szegyezte, de meg a szerencsétlen beteg asszonyon is megesezt a szíve. Mihelyt nagynehezen némileg összeszedte magát, odasompolygott a síró asszonyhoz s megpróbálta a megletegetőzést:

— Ejnye na! Csak nem hiszed, hogy mind igaz, amit az a bolond menyecske itt össze-visszahadart? Látod nincs helyén az esze. Az igaz, egy párszor tréfalkoztam vele, de bizonyisten nem volt köztünk semmi.

— Ne beszélj! Szákitotta meg a végig bántottasszony. Hazug a lelked is!

A ferj úgy tett, mintha neheztelne s nem igen sokat adna az asszony beszédére.

— Hát higgyed, ha úgy hiszed! Bánom is én!

Az asszonyt ez a latszólágos semmibevevés teljesen kiforgatta a szelidségéből. Egyszerre föltamadott benne a jogaiban megsértett, kijátszott feleség. Szenvedő, fakó arca kigyult a haragtól s keserűségében nem bírt uralkodni magán. Megtört teste fenyegetőleg egyenesedett ki és szemei csaknem sziporkáztak, mint a megbolygatott parázs.

a politikai doktorok még a báró Bánffy Dezső miniszterelnök által kitűzött határidőn belül is keresik a megoldás nemely módzatait s hamarabb történik döntő elhatározás, míg szeptember 6-án összeül az országgyűlés.

Ischlben mozdult meg a látszólag pihenő kérdés, a mirói a következő felhivatalos távirat ad hirt:

Ischl, aug. 1.

Kállay közös pénzügyminiszter ma reggel ideérkezett és délelőtt felsége fogadta, azután részt vett a családi ebéden. Kállay délután visszautazik Bécsbe.

A közös pénzügyminiszter hirtelen megjelenése Ischlben nem egészen vádolt bele sem gróf Thun, sem báró Bánffy taktikájába, mert mind a ketten arra törekednek, hogy minél inkább húzódják a döntés. Politikai körökben arról is beszélnek, hogy a közös pénzügyminiszter és a miniszterelnök között állítólag olyan megegyezés történt, hogy aug. közepéig a gróf Thun és báró Bánffy között megindult közvetítő akció szünetelni fog. A mai kihallgatás Ischlben arra mutat, hogy a két miniszterelnök taktikáját legfelsőbb helyen nem hagyták jóvá, s a közös pénzügyminiszter előbb volt kénytelen missziójáról beszámolni, mint tervezte.

Összefügg ezzel a hirtelen fordulattal az is, hogy a legújabb becsi hírek szerint gróf Thun Káizl osztrák pénzügyminiszterrel Budapestre készül s itt megkezdődnek az új provizoriumra vonatkozó tárgyalások, amelyek vegezettel az osztrák miniszterelnök Ischlbe megy kihallgatásra. Míg a tárgyalások így folynak Bécs—Budapest és Ischl között addig a szabadelvű pártban Enyedy Lukács beszámolója foglalkoznak, amelyet a Debreczen táviratban ismertettél olvasóivai. A párt nincsen tisztában azzal, hogy az Enyedi önállósági programjából mit val magaénak a kormány, a B a n f f y - k a b i n e t pedig a fölött mediterrán, hogy hanyad-magával vallja Enyedi Lukács azt az önállósági programot, mely akció lehet a kormány ellen, ha Bánffy akár a provizoriumhoz, akár a 14. §-hoz nyúl. Arról korai volna beszélni, hogy már volnának a szabadelvű pártban az önállóság hívei, de nem lehetetlen, hogy kijegesedik ez a törekvés, mielőtt összegyűlne az országgyűlés.

A szabadelvű pártnak még több mint egy hónapja van s ha a lappangó válság a kormányok egymás közti érintkezéséből ki nem pattan, a szabadelvű párt végig fogja élvezni a parlamenti szünetet.

Az osztrák kormány újra felvette a nyelvkérdésnek a kötelezettségnélküli konferenciák eredménytelenségével elejtett fonatát.

A belügyminiszteriumban új alapelvek kidolgozásával foglalkoznak, melyekhez most gyűjtik a statisztikai adatokat.

E mellett tárgyalásokat indított meg az osztrák miniszterelnök az ifjú csehek vezérfőfiaival annak a kipuhatólására, hogy hajlandók volnának-e némi engedményekre.

A magyar kormány látszólag egészen Bánffyra bízta a válságos helyzet kezelését. A miniszterek tömegesen vonulnak a vidékre és a külföldre, úgy hogy alig van miniszter a fővárosban.

Augusztus 2.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 3.

Legendás időknek szomorú emlékezetes évfordulója volt tegnap.

Tegnap volt negyvenkilenc éve annak, hogy az óriás legyőzte s porba sújtotta a küzdő hőst.

S bár a hős tudta, hogy legyőzetik, mégis végső erejéig s utolsó lehelletéig küzdött a drága porbahullott, édes honért.

Mert szívében ott lobogott a haza iránti forró szeretet, melyet csak a hálál hideg lehellete oltott ki.

Negyvenkilenc esztendő... mennyi idő! Magyarország ismét felemelte fejét a porból s az igaz magyar szinte ahitattal emlékezik meg azon szomorú idők évfordulóján azokról az igazi hősről, kik hazájukért hősi halállal haltak meg.

Megható s szinte elérzékenyítő kegyelettel ünnepelte meg Debreczen közönsége és hazafias ifjusága a tegnapi ünnepet. Az ünnepélyről különben tudósítók a következőkben számol be:

Három óra előtt már sűrű néptömeg lepte el a kollegium környékét, egymásután érkeztek meg a testületek, egyletek, hogy együttesen vonuljanak ki a honvéd sirokhoz. A város képviselőiben megjelentek Komlóssy

Arthur főjegyző, Király Gyula, Beszler Károly tanácsnokok, Csóka Sámuel aljegyző.

Fél 4 órakor indult el a menet. Előment a Városi Zeneegylet, azután az önkéntes tüzoltók, az egyenruhás 48-as honvédek, a függetlenségi párt és az öt dalárda. A függ. párt és a dalárdák között ment egy nagy csapat nemzetiszínű karszalagos tanuló. Az egész uton a városi egyet hazafias indulókat és magyar dalokat játszott.

Midőn a menét a sirokhoz elérkezett, belathatatlan sűrű embertömeggel szaporodott. A siroknál először a munkás dalegylet adta elő Mocsonyi «Szentelt hantok» című hazafias dalát. Ezután Kovács József 4 jh. mondott gyönyörű emlékbeszédet, melyben hazafias lelkesedéssel emlékezett meg az elesett hősről nagy bátást keltvén. Majd a Petőfi dal kör gyönyörű éneke után Kun Béla 3 jh szavaltta el nagy tetszés és osztatlan elismerés mellett ez alkalomra írt «Honvédek sirjánál» című hangulatos ódáját. Utoljára az acs-ifjuság dalosköre elénekelte a Hymnuszt, melyet a közönség fedetlen fejjel hallgatott végig.

Az ünnepély első része ezzel be volt fejezve. A menet ugyanazon sorrendben mint jövet vonult az emlékkerti körörszlán elé, hogy részt vegyen az ünnep másik részén. Itt legelőször a városi dalárda énekelte el tüzzel és lelkesedéssel, a már ismert Szabadságdalt. Utánna S i p o s Béla 3. jh. az oroszán alapzatára állva szavaltta el K o v a c s i Kálmán «A magyar messias» című költeményét. A nagy hévvel és lendülettel előadott szavallatot zúgó tapssal és éljenzéssel jutalmazta a lelkesült közönség. Végül az iparos ifjak dalosköre énekelte el a Szózatot, mely a fényesen sikerült ünnep záradéka volt.

A közönség emelkedett szívvel és azon meggyőződésben távozott a minden tekintetben szépen sikerült ünnepélyről, hogy a debreceni ifjuság szívében él a hősről iránti kegyelet és tisztelet.

— S még ilyen fél vállról beszélsz, arczatlan! Mindjárt megfojtalak!

De már erre Sárosi Pálban is megmozdult a virtus.

— Na, na! Hátrább az agarakkal!

És a gyöngé asszonyt durván a gyalupadnak lökte.

Csönd lett. Az asszony gyámoltalanul húzódott egy félreeső zugba; ismét az előbbi szanalmas alakka zsugorodott össze s időnkint fajtalmasan nyögött. A férj komoran bámult maga elé s látszott rajta, hogy már is megbánta az iménti tettét.

Isten tudja, meddig maradtak volna ebben a hallgatag állapotban, ha künn a cinteremben a csend egyszerre meg nem zavart. De a cinterem mind zajosabb lett. Nyers hangok, káromkodások kezdének onnan hallatszani, folyvást közelebből.

Az elámitott menyecske ugyan: összesírta otthon a fiu-testvereit, akik éppen akkor érkeztek haza a mezőről. A fiuk pedig megértvén a menyecske panaszát: ingerülten kekedtek fel a templom felé, hogy számon kérjék a familia becsületén ejtett gyalázatot. Szitkozódva értek a templom ajtó elé és az egyik Sárosi Pálhoz bekialtott onnan:

— Hallod-e, gazember? Nem akarjuk az Isten házat vérrrel bemocskolni, de tud meg, hogy ma ezen az ajtón keresztül a fogadat élve el nem viszed.

Sárosi Pál összerázkódott s ránczba sze-

dett sz-möldökkel tekintett le az ajtó felé. A felesége szintén összerézzen és szemrehányó, keserű hangon tördelte feleje:

— Így kell neked, Pál! Ezt megérdemelted!

A férj e szavakra nagyott dobbantott lábával.

— Fogd bé a szád! Hát még te is az ellenségeimnek állasz a pártjára?

És kihívó daczczal szegte fel a fejét.

— Külömben hadd lám, ki mer fenyegetni engem!

Azzal dühösen indult lefelé a lépcsőn.

Az asszony elsikoltotta magát és sirva, rimánkodva rohant le utána:

— Allj meg, Pál! Ne menj! Mit csinálsz?

A lépcső alján belékapaszkodott az ura nyakába s minden erejét összeszedve húzta, csitotta.

Nem a régi szeretet ösztökélte erre, hanem otthon azt a neveletlen öt gyermeket féltette a férjben. Hova lesznek szegénykék? ki keresi meg majd a kenyeret nekik, ha ezt a bűnös embert utóleri most itt a büntetés? Magáért nem aggodott: ottan a temető. De azok az ártatlan gyermekek... azok az utcára maradt gyermekek!...

Sárosi Pált ellenben csak vitte az indulat.

Azonban a templomajtónál mégis egy kissé megdöbbenve állt meg, a mint a három,

tagbaszakadt legényt fejszével, doronggal pillantotta meg, ott rá varakozva. Tulajdonképpen nem is annyira a félelem nyugozta a lábát, mint inkább a pillanatnyi töprengés, hogy hirtelenében mit kaphatna ő is a kezébe? Belátta, hogy üres kézzel nem megy itt semmire.

Míg keresgélő tekintetét a templomban szétjáratta, addig a kétségbeesett asszony fölhasználta a kedvező alkalmat s végső erőfeszítéssel gyorsan kiugrott az aiton s rákialtott a három legényre:

— Mit akarnak? Hiszen láthatják rólam, hogy nem a felesége vagyok! Azt hittem: az a menyecske megérti a tréfát.

A legények nagyot néztek. Az asszony pedig, akinek amugy is beteg, megviselt szívét az erős fölindulás halálra csigázta, kimerülten, elfehéredve botorkált vissza az ámuló férjhez s lelkendezve, alig hallhatólag sugta:

— Megmen'ettelek! Csak vigyázz, el ne aruld magad!

Erre összeesett s élettelenül terült el a földön.

Sárosi Pál bezzeg nem törődött azza', hogy elarulja magát! Nagyot jaidulva nyalabolta föl a mozdulatlan asszonyt és rázta, költögette:

— Anna! Anna! Édes jó feleségem!

Beszélhetett is bátran; most már nem bántotta senki.

HIREK.

* **Irányi Dániel emléke.** Az országgyűlési függetlenségi párt díszes emléket állított elhunyt vezérének, Irányi Dánielnek a ke-repesi uti temetőben. A párt az emlék készítésével Kallós Ede szobrászt bízta meg, aki a bemutatott vázlat alapján közelebb kezdi meg a nagyban való mintázást. Az emlék szobormű lesz. Talapzaton fog állani Irányi-nak a mellszobra s a talapzat előtt egy női alak, egyik kezében a szabadság és a liberalizmus szimbólumaival.

* **Égő kut.** Érdekes s a maga nemében páratlan jelenség gyönyörködteti a nádudvari lakosokat. H.-Nádudvaron ugyanis ártézi kutat furtak s az abból kitóduló gőz oly gázokat tartalmaz, hogy ha meggyújtják, gyönyörűen ég s lobogó faklyaként bevilágítja az egész országot. A ritka tüneménynek igen sok nézője van.

* **A szövetkezeti törvény.** A pénzügy-miniszter kibocsátotta a felhívást az augusztus 1-jén életbe lépett gazdasági és ipari szövetkezeti törvény értelmében, melyben a közönséghez fordul kérve, hogy viszonyaikhoz képest jegyezzék az első sorban megalakítandó központi szövetkezet 1000 koronás alap üzlet-részeit. Ezen intézet fogja majd a vidéki szövetkezetek hitelviszonyait kielegíteni.

A kincstár maga egy millió korona áru alapüzletre vásárol. Az üzletrészek legfőleg 4%-ot fognak kamatozni. A felhívást a pénzügyminiszter megküldötte az összes törvényhatóságoknak.

* **Debreczeniek Bártfán.** A bártfai gyógyfürdőben újabban a következő debreczeniek üdülnek:

Rózsa Lajos kereskedő, Bloxberg Simonné, Gelbmann Józsefné, Fekete Jakabné s családja, ifj. Bosznay Károly kereskedő Rosenfeld Hermina, Gyarmathy Istvánné Bősör-ményi Pálné, dr. Moskovics Jenőné, Bereczky Lajos hírlapíró s neje, Any Karolyné s leánya, Veinberger Johanna, Miskolczy Lajosné és fia, Miskolczy Lajos szolgabíró, Keller Davidné, Rosenfeld H. gazdalkodó.

* **Verekedő bérlő.** Véres verekedés volt tegnap a közfelfkő Dr. Magos birtokát kepező tanyán. A tanyát Lukács Mihály Tar József együttesen bérelték. Lukács tegnap minden ok nélkül bántalmazni kezdte Tar József kis gyermeket, mire az anya a legnagyobb felháborodással támadta meg Lukácsot, hogy a gyermeket ne bántsa. A vadallatias ember erre oly dühbe jött, hogy a közel fekvő vasvillát felkapta s a legnagyobb erővel sujtott vele a szerencsétlen asszony fejére. A súlyos csapástól Lukács Mihályné rögtön összeszerogyott. A férj midőn feleségét összesni látta, a legnagyobb felindulással szaladt be a házba, hogy kihozván fegyvert tart leöjje, ez azonban észrevette Lukács szándékát, megszökött. Az azonnal előhívott Dr. Balkányi Emil orvos nyújtotta az első segélyt az asszonynak. Sebe veszélyes, de nem halálos. Legalább 14 napig ágyba fekvő beteg lesz. A brutális bérlőt a rendőrség letartóztatta. Az ügyesség fogházába fogják átkísérni.

* **Vörös államtitkár bucsuzása.** A hivatalos lap tegnapi száma közölte Vörös László államtitkár fölmentését és az új államtitkár, Schmidt József dr. kinevezését. A fölmentett államtitkár délelőtt bucsuzott el a kereskedelmi miniszterium tisztikarától és ugyanakkor beköszöntött utódja, a ki jelen

volt a bucsuzáson is. A tisztikar nagy meghatottsággal bucsuzott el Vörös Lászlótól, kit mindnyájan tisztelték és szerettek. Hivatalos bucsubeszédet a távozó államtitkár kivánságára nem mondtak.

* **A berettyó ujfalu vásár** a f. évi aug. hó 1—11-ik napján Berettyó-Ujfaluban országos vásár lesz; első napon juh és sertés, 2. dik napon azaz 11-én ló és szarvasmarha, mindkét napon pedig kirakodó árúk részére.

* **Állatbiztosítás Magyarországon.** Mint értesülünk a hazai nagybirtokosság körében nagyszabású állatbiztosítási intézmény van letesülőfélben, mely már annyira túl van a tervezés stádiumán, hogy vezetője teljesen szervezve van, sőt tenyleges működését is még ebben az évben megkezdi. Az állatbiztosítási társaság szövetkezeti alapon jön létre, a hazai állattenyésztés összes ágaira ki akarja terjeszteni tevékenységét s általában külső-nősségi szervezettel az országos állatbiztosítást akarja megteremteni. A magyar gazdaközön-ség vezető-férfiai közül számosan vesznek részt az új intézmény szervező munkájában s állandó személyes közreműködésükkel is hozzájárulnak a siker biztosításához. Az egész ország pedig bizonyára nagy érdeklődéssel veszi hírt erről a dolgról s a nagyfontosságú kérdés megoldásának előbbrejutásán való örömehez főként az az óhajtat járul, hogy az új intézmény a multak példain okulva, minel elővatosabban érvényesítse nagy hivatását.

* **Gyujtogató gyermek.** Nagy Sándor-né ma azt panasolta a rendőrségnél, hogy Csáti Máté első ferjétől született gyermeke felgyujtotta szőrűjét, mely teljesen leégett. A fiút, ki különben kleptomániában is szenved, a rendőrség elfogta s valószínűleg javító intézetbe fogja küldeni.

* **Pályázat orvosi állásra.** A Zion debreczeni betegsegélyző együlettel betöltendő orvosi állásokra a jelentkezők, avagy az együleti tagok által való ajánlás határideje f. évi augusztus hó 10-én lejár. Felhívatnak tehát a jelentkezők szándékozó orvos urak, és az orvosokat ajánlani szándékozó tagok, hogy beadványukat a jelzett határidőig az előjáróság-hoz juttatni sziveskedjenek, mert későbbi jelentkezések avagy ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

* **Görgei Arthur levele.** A kolozsvári országos ereklye-muzeumnak gróf Bethlen András, a volt földmívelésügyi miniszter érdekes kézirat-gyűjteményt ajándékozott. A gyűjteményben több érdekes levél van Görgeitől és külföldi tekintélyes férfiaktól. Többek közt ott van az a levél is, melyet a tábornok két nappal a fegyverletétel előtt küldött az orosz táborban. Német nyelven van írva és magyarul a következőleg hangzik:

Utlevél

gróf Bethlen Gergely őrnagy részéről, ki gróf Eszterházy István és Schmiddeg Kálmán kíséretében, mint parlamentáris (békekövet) az alólított megbízásából az orosz császári táborba küldetett, hogy ott gróf Rüdinger tábornoknak egy nagyon sürgős iratot kézbesítsen és rá választ hozzon.

Kérem az orosz császári előőrseket, hogy parlamentárisjeimet szabadon bocsássák át s hogy visszajövetelük is a magyar táborig biztosítottassék.

Ó-Arad, 1849, augusztus 11. esti 9 óra (Koronátlan magyar címeres pecsét e körirat- Görgei Arthur tal: »Központi tábornoki magyar tábornok. iroda.«)

A hátlacon az orosz alezredesnek következő (szinten német szövegű) válasza olvasható:

Az iratot átvettem és gróf Rüdigernek megbízásából ezennel visszaküldöm Görgei tábornok urnak,

Olvashatatlan muszka aláírás alezredes.

E levél azért érdekes, mert ezek a küldötték vitték Görgeinek a fegyverletételre vonatkozó részleteket tartalmazó iratát.

* **Az ármentesítő társulat** (alsó szabolics tiszai) f. hó 13-án d. e. 9 órakor Debreczenben rendkívüli közgyűlést és igazgató választmányi gyűlést tart, melyre vonatkozólag a következő meghívót bocsátotta ki: »Meghívó. Az »Alsó Szabolcsi Tiszai Ármentesítő Társulat« t. érdekeltségét van szerencsém 1898. évi aug. hó 13-ik napján d. e. 11 órakor Debreczenbe a társulat hivatalos helyiségébe Széchenyi utca 1 sz. megtartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívni. Tártyak: A t. igazgató választmányi javaslatai s előterjesztései az alábbi tárgyszorozatban jelzett ügyekre nézve. A közgyűlést megelőzőleg ugyancsak Debreczenben a társulat hivatalos helyiségében f. évi aug. 13-dik napján d. e. 9 órakor igazgató választmányi gyűlés fog tartatni, mely gyűlésre a választmány tisztelet tagjait ezennel meghívom. A választmányi gyűlés tárgyai: 1. A nagym. m. kir. földmiveési miniszter urnak 16,154/1898. sz. magas rendelete az árterfelesztési ügyben s a társ. igazgatóságának erre vonatkozó előterjesztése 1. alatti nyomtatásban közöltetik. 2. Ugyanannak 18 076/1998. sz. magas rendelete, az Egyek-Dorogmai partszaggatás ügyében, egyidejűleg az ezen ügybeni tanulmányozás és egyekedés végett kiküldött bizottságnak eljárásáról felvett jegyzőkönyv 2. alatti nyomtatásban csatoltatik. — 3. Ugyanannak 29,352/1898. sz. magas rendelete a csegei Tilaj-zsilib helyreállítására vonatkozó tervek jóváhagyása s a kesznyéni partbiztosítási műveletekre vonatkozó jóváhagyás végett felterjesztett tervezetek átdolgozása tárgyában, t. főmunkák jelentése 3. alatti nyomtatásban csatoltatik. Ket Szent-Mihály, 1898. jul. 30-án. Gr. Dessewffy Aurél, t. elnök. Dienes Barna, t. igazgató.

* **A Manlicher könnyebb lesz.** Katonáknak megint pénz kell puskára. Nehány millió póthitel alkalmasint elkel majd arra a célra, hogy a Manlicher sulyát, mely eddig 4.40 klg. volt, 3.30 klgmra könnyítsék. Az osztrák Landwehr hivatalos lapjának újszólván apró hirdetései, a helyi érdekű vasutaknak szóló utasítások közé eldugva találjuk b. Welsersheimb Landwehr miniszter rendeletét, mely az új fegyver behozatala felől intézkedik. Katonai körökben fontosnak tartják azt az újítást, mert ezzel az osztrák-magyar hadsereg fegyvere a legkönnyebb lesz, még a német hadseregénél is 70 klgmal könnyebb. Ez a változás — a mint nyíltan bevallják — nem annyira a legénység terhének csökkenése végett történt, hanem inkább a fegyver lökésszerűségének emelése céljából. — Eddigéig ugyanis 110 töntényt, ezentul azonban 130 darabot lőhet el minden egyes katona. — A régi Manlichereket pedig erre az új szerkezetre nem lehet átalakítani. Vajjon ez az újítást a fegyvernek eme könnyítése megéri-e azt az óriási terhet, melyet a nép vallaira raknak, arra talan a szakértők sem tudnak határozot választ adni. A milliókat azonban újra elnyeli a telhetetlen Moloch.

* **Confetti-estély Érmihályfalván.** A jul. 30-án a »Nemzeti Szálló« tündérváltó varázsolt tánczteremben tartott estély igen jól sikerült. Mindenki rendkívül kellemesen érezte magát e bálon, amiért ketségkívül a legnagyobb elismerés illeti az ügybuzgó és faradt-ságot nem ismerő rendezőseget, mely minden lehető elkövetett, hogy a közönség körében fesztelen és derűt hangulat uralkodjék. Régen volt alkalma városunk és vidékünk intelligens közönségének hasonló jellegű bálon részt venni. Ami csak egy mulatságot kellőmessé és feszteleenű tehet: az minden meg volt ezen a minden tekintetben sikerült s valóban — minden figyogatás mellőzésevel kitűnő estélyen. A táncz 9 órakor vette kezdetét s a legkedélye-

sabb hangulatban tartot' a késő reggeli órákig, amikor is az a-ítózó mamák nyugalomra intették a tüzesvörű, igéző tekintetű leánykakat. Természetesen sok ártatlan pajkosságra adott alkalmat a confetti-dobás. A trefás negyeseket Kulcsár Gyula 35 párnak dirigálta. A jelen volt díszes hölgykoszoru névsorát a következőkben sikerül tudósítónknak föjegyezni. **L e á n y o k :** Deutsch Heléna, Farkas Mathild (N.-Váradi), Glück Heléna és Matild, Guttmann Ilona, Katona Juliska, Kövessy nővérek (Ér-Olaszi), Kovács Erzsike, Kovács Ilénka (Ér-Körtvélyes), Komáromi Róza, Minóri nővérek, Morvay Mathild (Ér-Semlyén), Nagy Gizella, Oesterreicher Jolán, Pápai Róza (Ér-Körtvélyes), Röth nővérek, Spilauer Anna, Tamássy Jolán (Ér-Semlyén), Weisz Bella stb. **A s s z o n y o k :** Benedek Matyásné, Glück Adolfné, Glück Genrikné, Guttmann Simonné, Katona Mihályné, Kulcsár Gyuláné, Kövessy Ferenczné (Ér-Olaszi), Kovács Sándorné (Ér-Körtvélyes), Minóri Istvánné, Nagy Karolyné, Oesterreicher Lázárné, Oesterreicher Davidné (P.-Bánháza), Tamássy Lászlóné (Ér-Semlyén), Weisz Farkasné stb.

*** A trafikok zárórái.** A pénzügyminiszter az utóbbi napokban a ki-ebb dohánytözsdek záróráinak megállapítása érdekében az alábbi körrendeletet intézte valamennyi kir. pénzügyigazgatóságához:

«A dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 15 §-a értelmében a dohánykiszárusok üzlethelyiségeket esti 9 óráig kötelesek nyitva tartani. Mithogy a kisebb közösekben a zár órának pontos betartása, amennyiben ily helyeken a forgalom a teli hónapokban az esti órákban teljesen megszűnik, a jövedék érdekében nem szükséges, fölhatalmazom a pénzügyigazgatóságot, hogy a hol a 9 órai záróra szigorú betartását a helyviszonyok nem követelik, annak merev betartásától eltekintessen s ily helyeken a kiszárusok záróráit a viszonyokhoz képest a fenti szabálytól eltérő időben elapíthassa meg oky-keppen, hogy ily üzletek az október—marchius hónapokban esti 7. az április—szeptember hónapokban esti 8 órakor bezárhatók legyenek.

A fenti pénzügyminiszteri körrendelet értelmében a pénzügyigazgatóság a zárórák helyenkint való végleges megállapítása iránt a szükséges intézkedéseket megtette.

*** A kisiparosok és a fegyházi ipar.** A szegedi kisiparosok kezdésére országos mozgalom indult meg a fegyházi-ipar ellen. A szegedi kisiparosok a minap gyűlést tartottak, a melyen a fegyházi-ipar mielőbb való rendszabályozása mellett foglaltak állást s kívánták, hogy a fegyházi-ipart fokozatosan szüntessék be. E tárgyban kérvényt is nyújtottak be a keresk.- és iparkamarához. A fegyházi-ipar ügyével és a kisiparosok helyzetével fog foglalkozni a jövő hónap 19-én K a s s á n a kereskedelmi és iparkamarai titkarok országos értekezlete is.

*** Öszinteség.** Egyik dugszagdag, de fellelte zsgori nagykereskedő feltűnően szép leányát elakarta jegyezni egy vidéki földbirtokos. A szerelmes ifjú szándékát még nem is közölte az apával, mikor a multkoriban az utcán össze-alálkoztak.

— Ha'lottam, ön szereti az én lányomat — szólítja meg az apa a földbirtokost.

— Igen, uram.

— El akarja venni?

— El!

— Tudja-e, hogy az egy rosszlelkű teremtés?

— Tudom.

— Hát azt tudja-e, hogy ingerlékeny, dühös és kiállhatatlan?

— Hozza vagyok az ilyenhez szokva, nem határoz.

— És azt tudja, hogy a legkaczerábbak egyike?

— Tudom.

— És azt tudja-e, hogy az a pénz, a miről beszélnek, nem az övé, hanem az enyém?

— Tudom.

— És maga nem kap egy krajczárt sem?

— Nem baj, uram, megelégek mi szerelemből is. De most feleljen valamire. Igaz-e az, hogy maga egy hitvány, nyomorult, zsu-gori fráter?

— Uram!

— Aki boldogtalanná akarja tenni a leányát és úgy alkuszik rá, mint a kabatjára?

— Eleg! Megvallom önnek őszintén, hogy a mit a leányomról mondtam — nem igaz!

— Köszönöm. Én is megvallom önnek őszintén, hogy a mit önről mondtam — igaz!

*** A keresk. kamarák értekezlete.** A hazai ipar- és kereskedelmi kamarák országos értekezlete a folyó évben, aug. 20-án Kassán lesz. Ez értekezleten a debreczeni kamarát Király Ferencz dr. az ipar és kereskedelmi kamara titkara. az ő tavolleteben pedig Grünwald József s. titkar képviseli.

*** A nagyváradai malmok.** Oly sok hányattatás után most végre igazán eldőlt a nagyváradai Hunyadi-malom és László-malom sorsa azon a második árverésen, melyet tegnapelőtt tartottak meg. Az első árverésen tudvalevően 65,000 forint maradt a vételár, de mivel póttajajlatot nyújtottak be, második árverést kellett tartani. Ez alkalommal 73,100 forintért vásárolta meg a két telepet az a részvénytársaság, mely evégből mar előzőleg megalakult volt. Egyelőre csak a László malomban fognak dolgozni.

*** A jubilári érmek.** Még mindig nagy számmal vannak olyan egyének kik ő Felsege jubileuma alkamara veretendő érmek nyérése ügyében benyújtott s a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályához most már kézbesítésre visszaérkezett magyar és német szövegű végelbocsátó okmányaikat mind ez ideig át nem vették. Felhívtnak ennélogva az érdekeltek, hogy jelzett okmányaik átvétele vegett **V e t e s s y B e l a** rendőrfogalmazónál (Hungária épület II. emelet 15-ik ajtó) naponként a délelőtti órákban jelentkezzenek.

*** A Zion egyesület választási lajstroma.** A Zion beteg. egyesület választmánya ez uton is értesíti az egyzeti tagokat, hogy a f. hó 21-én tartandó választó közgyűlésre érvényes választói lajstrom a mai naptól kezdve f. hó 10-ig bezárólag naponta délután 5—6 óráig az egyesületi helyiségben megtekinthető, mely idő alatt az esetleges kifogás vagy jogosulatlan felvétel elleni felszólalások is beadhatók az előjáróhoz. — Megjegyeztetik, hogy tagsági járulékok hatraleka miatt fel nem vett tagok a tartozásnak f. hó 10-ig leendő kiegyenlítése eseeén a lajstromba még felvételnek.

Táviratok.

Bismarck halála.

München, aug. 3. (A «Debr.» ered. táv.) Luitpold regensherczeg Bismarck herczeg halála által mélyen megindítva részvét táviratot küldött Vilmos császárnak és Rantzau grófnak és Berchtesgadenben alpesi rózsákból és havasi gyopárból koszorút rendelt, a melyet Friedrichsruhba küldenek és a koporsóra helyeznek.

München, aug. 3. (A «Debr.» ered. táv.) Annak a koszorjának szalagján amelyen Luitpold regensherczeg Vorderrisból Friedrichsruhba küldött, a következő felirat áll: «A nagy kancellárnak utolsó üdvözlését küldi Bajorországból — Luitpold regensherczeg.»

Főrangú nász.

Koburg, aug. 3. (A «Debr.» ered. táv.) Ernő Günther schleswig-holstein-sonderburg-augestenburgi herczeg esküvője Dorottyt szász-koburg gothai herczegnővel ma délelőtti 11 órakor ment végbe ünnepélyesen a herczegi udvari templomban. Az esketési beszédet

det Mühlenhardt schönkircheneri lelkész. a vőegény volt nevelője mondta. Délben 12 és fel órakor a trónteremben családi ebéd volt. Délután 4 órakor a fiatal pár elutazott innen.

Villámcsapás.

Nagybecskerek, aug. 3. A Deb. er. táv. A torontálmegyei Isvánvölgyön tegnap nagy vihar közepett lecsapott a villám és Folyán György földművest agyonütötte mivel volt bétársa megsiketült. A villám földre sujtotta őket, de hallasuk elvesztesen kívül más bajuk nem történt.

A miniszteriumok tárgyalásai.

Budapest, aug. 3. a «Debr.» ered. táv. Lukács László pénzügyminiszternek a fővárosba történt váratlan visszatérését politikai körökben élénken tárgyalják. Általános a nézet, hogy ez összefüggésben van az osztrák és magyar miniszteriumok ujra kezdődő tárgyalásaival.

Politikai sajtóper.

Zágráb, aug. 3. «Debreczen» ered. táv. Jurasinovic Antal a bosnyak országos korómany hivaalnoka a Zágrábban megjelent «Srbobran» ellen sajtóperet indított, melybe a báni tábla panaszo-nak a bizonytást megengedte. A tárgyalás Zágrábban lesz. A pörnek sok mozzanata lesz, mely annak politika. irányzatát fogja kitűtetni.

Ferdinánd Cetinjében.

Cetinje, augusztus 3. a «Deb.» er. táv. Ferdinand fejedelem fogadására nagyban készülnek. Már eddig is számtalan ünnepség előkészületeit tették meg. Többek közt lesz: nagy katonai díszszemle, hangverseny kirándulás a környékre stb.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

aug. 3.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.18
Tengeri juliusra	4.17
» augusztusra	4.78
Rozs őszre	6.48
Zab szeptemberre	5.32

Ertéktözsde.

Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	363.50
Magyar »	397.50
Államvasuti	390.25

A szocializmus netovábbja.

S z a b a d o s Sándor joghallgatóról, a magyarországi szocialisták legképzettebb párthíveréről szól az ének. A fiatal ember tudvalevően kiutasították Budapestről s ő kénytelen volt a fővárosi zajos életet szülővárosának, Komáromnak mélységes csendjével, egyhangu unalmával felcsereelni. Otthon a papa várta a fiatal nemzetközi apostolt, a kivel igazán nem tudott mit tenni. Sok tanakodás után a legczelszerűbbnek találta, ha duna-ujfalu birtokára küldi, itt talán elfeledi a magába szívott tanokat s bucsút mond Pfeiferéknek és Bokányieknak s megér sokat s idalmazott burzsoák közé.

Szabados Sándor tehát az apai birtokra került. Eleinte a magánosságban nem igen volt szórakozása, mert hát a **N é p s z a v a, N é p j o g, N é p a k a r a t s m a s** hasonló szocialista férczelmények olvasgatását nem lehet ennek tekinteni. Egy szép napon, éppen arattak a háárban, a szocialista ifjunak mentőgondolata támadt. Felka-

pot: egy csomó vörös táblás füzetet s kiment édes apja munkásai közé.

— Hagyják abba a munkát! — rendelkezett velük, a mire persze elhallgatott a kapa, kasza s a munkások összegyülekeztek a földesur fia köré.

— Mennyi a bérétek? — kérdezte tőlük.

— Egy forint naponként, meg a rész; hangzott a hűséges felelet.

— Aztán elég ez nektek?

— A szegény ember az ilyen keresetnek is örül.

Több se kellett a fiatal szocialistának. Kivette a belső zsebéből a szocialista iratokat s rákezdt a nótára:

— Elvtársak! Munkástevéreim! A kaptsi birtokos osztály kizsákmányol titeket, kiszívja véretek, oda dob a nyomor es éhség feneketlen örvényébe. Munkások ne engedjétek magatokat.

— Ez aztán az igaz beszéd! — zugtak erre a jóképű magyar parasztok. A szocialista-remete pedig folytatta egyre dühösebben.

— Mutassátok meg, hogy van bennetek erő, lelkesedés és akarat. Tegyétek le a kaszát s követeljétek nagyobb részt, nagyobb bért s kevesebb munkát.

Az aratók egyértelműen követték Szabados Sándor tanácsát, aki így mesteri módon megcsinálta a tulajdon apja birtokán az arató sztrajkot. Két-három napig nem dolgoztak a duna-ujfalui határban, Szabados Sándor apjának birtokán. A szocialista apostol diadalmasan uszott' míg a földbirtokos papa nem tudott hova lenni a méregtől. Végére is teljesíteni kellett a fia beszédétől elkábitott munkások követeléseit, hogy lábon ne pusztuljon a termés. Duna-Ujfalura azonban többé nem eresztette a fiát. Untig elég volt neki, hogy a maza káran tapasztalta, milyen zseniális agitátor és elvbü szocialista az ő jó fia, aki most a komáromi angolkert árnyas fái alatt emlékezik vissza sikeres duna-ujfalui szereplésére.

Színház.

Megrovás. Csak a multkoriban tettük szóvá, hogy a miskolci színtársulat kénytelen volt az utolsó parczben elhalasztani az előadást, mert a nézőtérben mindössze öten-hatan várták az ördögös Svengali mesterkedéseit s így a pénztárba befolyt összegből nem telt volna esti világitásra sem. Ugyanez a sorsa a Deák Péter társulatának is Radna-Lippán. Az igazgató végre megsokkálta a publikum részvételenségét s a következő megrovással akarja a radna-lippaiakat a színházba járásra serkenteni:

N. é. közönség! Van sserencsém tisztelttel értesíteni, hogy itteni működésém csak augusztus hó 15-ig terjed, mert daczára annak, hogy kitűnő, szabatos előadást tartok elsőrendű társulattal műk döm s nap-nap mellett új darabokat adok, azért mégis folyton üres házak előtt játszom, ez a közöny páralanul áll 20 éves színi működésém alatt: hisz 10 napi itt működésém alatt meggyőződtek arról, hogy egy rendszeres társulattal álnak szemben, ilyenek után nem csoda, ha rendes társulat nem akar idejönni. A hátralevő 12 előadásra bérletet nyitok azon reményben, hogy azt szivesek lesznek felkarolni, hogy becses körükből legalább tisztességes jó emlékekkel távozhassam.

Deák Péter,
a zombor-bajai színháznak
igazgatója.

Juniusi statisztika.

A mindennapi életéről szó'ó tudomány legszebb és legérdekesebb része — a statisztika. Rengeteg tanulság van beleszorítva a számoknak abba a kietlen tengerébe, amely följegyzzi, hogy hogyan élünk és hogyan halunk meg.

Igy közöljük a juniusi hónapról följegyzett adatokat a magyar királyi központi statisztikai hivatal irásai szerint.

A statisztikai kimutatás szerint juniusi hónapban Magyarországon sokkal kevesebb házasságot kötöttek mint májusban, a csodaszép májusban, a szerelem hónapjában. Májusban 13.923 pár járult az anyakönyvvezető elé, míg juniusi — mindössze 8594 pár, a statisztikai hivatal szerint »a teljes erővel folyó mezei munka miatt.»

Az egyes országrészek között aránylag a Tiszán innen levő megyékben kötöttek a legtöbb házasságot, a legkevesebbet Erdélyben; ami korántsem annak a jele, hogy a tiszáninnen több volna a szerelem, hanem azoké, hogy Erdélyben kevesebb a kultúra és viszont több a vadházasságban élő cigány és oláh. Ha az egyes városokat hasonlítjuk össze, a legtöbb házasságot (Budapest kivételével, ahol 505 volt) Pécsen kötöttek, a legkevesebbet pedig Hódmező-Vasárhelyen, mivel ott igen sok a szocialista.

Vegyes házasság 1012 volt, ami elég nagy szám. Zsidó és katolikus kötött 26 még pedig teljes paritással; 13 zsidó menyasszony és katolikus vőlegény és megfordítva szinten 13. A vegyes párok közt a születendő gyermekek vallására nevezve 182 esetben történt előzetes megegyezés. A legtöbb megegyezés a katolikus vallás javára történt (115), azután a református következik (30), majd az evangélikus (25), görög katolikus (6), és görög keleti (5) A legkevesebb zsidó vallásra esik, mindössze 1, még pedig olyan esetben amikor a menyasszony volt zsidó.

Magyarországon és Fiumében 44096 gyermek született élve és 958 halva. Ez az utóbbi szám egyenesen megdöbbentő. De ennél is sokkal eszomorítóbb a gyermekhalálozás nagy mennyisége, mert csupán hét éven aluli halt meg 16,520, a mi a járványtalan, vagy legalább országos járvány nélküli időben igen nagy szám. Ha ehhez hozzávesszük a hét éven felül levő elhaltak számát (ide természetesen a felnőttek is bele vannak véve), ami 16,357, az összes halálozások számát kapjuk, ami 32,877-et tesz ki. A népesség természetes szaporodása tehát, ha tudniillik az élve s ülöttek számából levonjuk a meghaltakét, csupán 11.219, ami bizony keves.

A halandóság a legnagyobb volt Tiszántul, legkisebb a Dunántul. Az egyes megyék közül a legmagasabb számot Ugocsa megye szolgáltatja, a legkisebbet Brassó megye. A városok közül Komárom állott legjobban és Szatmár legrosszabbul.

A legtöbb születés aránylag az ország legmagyarabb részére, a Duna-Tisza közére esett, a legkevesebb a Tisza-Maros szögére. Az egyes megyék közt az ekeseredett szocialista Szabolcs vármegye áll első helyen, míg utolsó helyen a dus Temes megye, a mi kissé körülmény. A törvényhatóságú városok közt a forrongó Fiume az első, a második helyen Szabadka áll, az utolsón pedig Pancsova.

Fertőző betegségek dolgában sokkal kedvezőbb volt a juniusi, mint a májusi, csupán a pokolvar és a verhas szedett több áldozatot. Gümőkóros halálozást a májusi 5327 ellenében 4088 volt, ebből Budapesten 189. A legerősebben a Duna-Tisza közen pusztított, ahol 843 halottja volt, legkisebb mértékben a Tisza-Maros szögén, ahol csupán 268-an estek áldozatul ennek a betegségnek. Szatmárhutban 706-an pusztultak el juniusi, verhasban pedig 129-en, míg májusi csak 82-en. Torokgyikban a májusi 621 ellenében 525-en haltak meg, még pedig legtöbben Erdélyben, legkevesebben a Tisza-Maros szögén. A vörheny (Scharlach) 387 halálnak volt okozója. Legnagyobb mértékben a Tisza-Duna közén

pusztította, legkevesebb Erdélyben. Kanyaróban 520-an haltak meg juniusi, éppen háromszázal kevesebben, mint májusi, ami igen örvendetes dolog. Tifusznak 317-en pusztultak el, májusi pedig 388-an, tehát itt is van némi csökkenés. A mint kimutatásból látszik, egyes betegségek több áldozatot szedtek juniusi, mint májusi. az általános helyzet mindazonáltal jelentékenyen javult.

A veres kakas sok helyen szállt Ir juniusi. Az ország területén 745 községben 875 tüzeset foudult elő 2405 károsulttal és 1.488.719 forint károsszeggel. A tüzek oka csak 288 esetben volt kiderítve 231 esetben teljesen kiderítetlen maradt, 356 esetben csak sesten lehet. A kimutatás szerint 248 részben megállapított, részben pedig — a statisztikai hivatal terminus technika szerint — »vélelmezett öngyújtás történt 109 esetben a villám gyújtogatott.

Az egyes országrészek között aránylag a Tiszán innen levő megyékben kötöttek a legtöbb házasságot, a legkevesebbet Erdélyben; ami korántsem annak a jele, hogy a tiszáninnen több volna a szerelem, hanem az, hogy Erdélyben kevesebb a kultúra és viszont több a vadházasságban élő cigány és oláh. Ha az egyes városokat hasonlítjuk össze, a legtöbb házasságot (Budapest kivételével ahol 505 volt) Pécsen kötöttek, a legkevesebbet pedig Hódmező-Vasárhelyen, mivel ott igen sok a szocialista.

KÖZGAZDASÁG.

A trágya alászántása. A trágya alászántásával figyelembe veendő mindenekelőtt, hogy a trágya lehetőleg egyenletesen elosztva kerüljön a talajba, amit a barázda szélességének szabályozása és az alátakarítás helyes keresztülvitele által erünk el.

Minél keskenyebb szántunk, annál kevesebb trágya kerül egy-egy barázdába, annál keskenyebb földcikkék fogják a barázdába került trágyát egymástól elválasztani. Az alátakarás különféle módon történik. Minél keskenyebben lesz a trágya földdel borítva, annál jobban van a munka végezve. A leg-egyszerűbb alátakarási mód az, midőn a közönséges ekevel a rendes módon szántanak és a beres az ösztökével és a ballábbal igyekeznek az összegyülemelő trágyát a barázdába helyezni. — Nagyon természetes, hogy ezen eljárásnál a munka ugyan tökéletlen, főleg ha a trágya némileg is szalmás, mert helyenkint semmi, helyenkint pedig egy-egy nagy csomó szalmás trágya kerül a talajba, melyet nem fed tökéletesen a magház; egy része tehát felületen marad.

Ezen eljárás csakis jól eltöregedett árt trágya alászántásánál lesz helyes, különben mellőzendő, mert a trágya tökéletlen alászántása megnehezíti a talaj megboronálását, a vetőgéppel történő vetést és a trágya hatását is csökkenti. Már jobb eljárás az, ha az ekén a csoroszllya előtt vagy helyett egy fordító lemez van alkalmazva, mely a trágyát a barázdába fordítja és utána az eke kormánylemeze azt földdel borítja. Ha a talaj erősen van megtrágyázva, vagy ha a trágya nagyon szalmás, akkor az ilyen eke sem végez tökéletes munkát, mert a trágya egy része a felületen marad.

Legjobb és legtökéletesebb eljárás az, ha minden egyes eke után egy gyermek jár villával, aki a meg nem szántott oldalról a trágyát a barázdába huzza és ezt a következő eke befedi. Ugyes munkásokkal ily módon oly tökéletesen alátakarható a trágya, hogy alig látszik, hogy a talaj meg van trágyázva.

Az eke ezen alátakarítási módjánál sohasem fog megtörlődni és a trágyahuzásért fizetett napszám marad ez által is megérül, hogy az eke fennakadás nélkül haladhaj, tehát a munka szaporább. A trágyának a barázdába huzásánál arra kell ügyelni, hogy a trágya csak oly szélességű területéről huzassék le, a mily szélességű területről huzassék le, a mily szélességű területről huzassék le, hogy ne kerüljön az egyik barázdába kellelennél több a másikba meg kevesebb trágya. A

trágya alászántásánál figyelembe veendő továbbá a szántás mélysége.

A trágyát nem azért huzzuk a talajba, hogy az mint ilyen ott soká heverjen, hanem hogy ott felbomolván növényi tápanyaggá és humussá váljék. A trágya felbomlását részben a szántás mélysége által is szabályozhatjuk. Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy a felbomláshoz melegség, levegő és víz szükséges.

A melegségre gyakorolhatunk legkevesebb befolyást. A levegő annál kevésbé férhet a trágyához, minél mélyebben lesz alászántva. A nagyon mélyen alászántott trágya elegendő levegőt nem kapván elszárad, ezért általános szabályul azt lehet felállítani, hogy a trágya mindenkor csekélyen szántassék alá. Hiba volna azonban a különböző talajoknál egyforma mélységet tartani be. A homok talajba a levegő alantabbi rétegbe is könnyen befer, a legfelső réteg azonban hamar kiszárad a trágya felbomlásához szükséges nyirkosságban tehát könnyen hiány állhat be: ily talajokban habár általánosan szinten csekélyen szántjuk alá a trágyát, mindazonáltal mélyebben mint az agyag talajon, a hol nyirkosságban ritkán van hiány, de annál hamarabb a levegő, mihelyt egy kissé mélyebbre kerül a trágya. Agyagtalajoknál a trágya alászántásánál még arra is kell ügyelni, hogy a talaj nagyon nedves ne legyen, mert különben a csekély szántás daczára is elzárjuk a levegőt a trágyától.

Az alászántás mélysége különben még a trágya korhadtságától is függ, minél számszább a trágya, annál mélyebben szántható alá. A kötött talajon a trágya legfeljebb 13 cm-re szántandó alá. Azonban ezen szabály alul is van kivétel.

Ha a trágya alászántásától a vetésig a talaj nem lesz szántva, akkor vetési munkálatoknál előforduló forgatásnál igen sok trágya kerülne felszínre. Ilyenkor valamivel mélyebben takarjuk alá a trágyát és inkább keskenyebb barázdát szántunk, hogy a talaj jól megporbanyittassék. Laza talajnál a trágya 12-18 cm-re szántandó alá.

A műtrágyafélék elszórasára szélszentes időt válasszunk. Az elszórandó műtrágyának feltétlenül száraznak kell lenni, ha netalan a nyirkosságtól meg volna csomósodva, a csomók sodronysítan morzsolandók szét. Az elszóras történetik géppel, vagy kézzel. Egy ügyes vető ember naponta 8-60 holdat is beszór. Cél szerű az elszórandó mennyiségét a tábla két végén eleve zsákokban elhelyezni, hogy így a megszabott trágyamegnység kerüljön az illető talajba. Őszi buza alá rendszeren 1-2 mm. szuperfoszfátot szoktunk alkalmazni, mint amely műtrágya buzánál a legnagyobb terméshozó hatással bír. A szuperfoszfátot őszi vetemények alá a vetőszántást megelőzőleg kell elszórni.

Sertés vásár.

aug. 2.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 59-59 krajczárig, közép (pkint 240-260 kilogramm súlyban) 59-60 1/2 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 59-60 1/2 krajczárig.

Sertés létszám: 1898. évi jul. 31-én volt készlet 44.982 darab, 1898 aug. hónap 1-én felhajtott 330 drb, 1898 aug.

hónap 1-én napján elszállított 251 darab 1898 aug. hó 2-ik napjára maradt készletben 45.061 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csöndes.

Budapesti gabonatözsde.

aug. 2.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—	80	00. 0—00. 00
» »	77	—	81	00. 00—00. 00
» »	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	8.65	8.65	9.05—9.35
» »	76	8.40	8.75	80 — 00. 00
» »	77	8.25	8.00	80. 00—
Festvidéki ó	78	8.25	8.60	82 9.00—9.35
» »	79	8.25	8.60	— 00. 00—
» »	79	8.65	8.60	80 —
Fehérmegyei ó	76	8.75	8.85	81 9.05—9.40
» »	78	8.90	8.95	82 —
» »	79	8.60	8.75	—
Bácskai ó	76	8.70	8.35	80 00. —
» »	77	8.80	8.90	81 00. 00—
» »	78	—	82	0. 00—00. 00
Észak magy	79	—	—	—
» »	78	—	80	—
» »	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben		Ar kilógram
Rozs elsőrendű	uj	70—72	7.13	7.15
» másodrendű	»	—	6.95	7 —
Árpa takarmánynak	»	60—62	5.30	5.75
» égetni való	»	62—64	—	—
» serfőzdei	»	64—66	—	—
Zab	uj	39—41	5.90	6.10
Tengeri bánsági	uj	—	5.35	5.40
» más nemű	»	—	1.75	12.25
Repce bánsági	—	—	—	—

CSARNOK.

U t k ö z b e n.

— Regény egy kötetben. —

Irta: **TAMÁS JÓZSEF.**

40.

— Én lépjek fel jelöltül.
 — igen, azért jöttünk.
 — Honnan ismernek. mért ép ram esett a választásuk.
 — A tekintetes ur ismeri a szegény ember sorját, ugy van az, ahogy megírta a Voros Zaslóba. Nincs más, akibe megbízunk.
 — Csakhogy nekem nincs pénzem.
 — Nekünk sincs. Azert hat csak megleszünk.
 — Nehéz dolog az emberek.
 — Nehez, de megpróbáljuk, ha a tekintetes ur is akarja.
 — Nem lehet abból semmi. Menj-nek haza jó emberek.
 — Lehetne az lehetne.
 — Majd egyszer ha majd megjön az alkalom, Most hiába való munka volna.
 — Mégis, ha . . .
 — Nem lehet emberek.
 Fogat állt meg a kapu alatt. Hátrafordult Márton és latta, amint büszke fejtartással lépdélt befelé Kéry Gabor.
 Márton látva az emberekkel, tovahaladt, mintha észre se venné őket.
 — Lemegyek emberek. A lelkéből fakadtak Mártonnak ezt a szavak.
 — Lemegyek emberek.
 — Aztán meglássa a tekintetes ur, majd meglássa. Egyszerre mind valamennyi beszélni akart, egész belehevültek. — Egyik elővet

valami krajczáros ujságot s nézegette szeretettel. Valami régi szem volt, ami Mártonról és a tiz parancsolatról irt s a nép támaszának mondta Mártont.

— Jól mondta az ujság s mutatta a lapot társainak.

— Jól mondta.

— Ott leszek, mondotta Márton. A választás előtt lemegyek. — Azután majd meglássuk.

Köszöntötték Mártont és mentek kifelé. Az egyik visszaszólt:

— Majd meglássa a tekintetes ur.

Mindinkább örömmel, diadallal töltötte el ez az új fordulat. Helyet kap az országgyűlés házában. Felemelheti szavát a munkás érdekeért és azt meghalják az ország legrejtettebb zugában is.

Erőt érzett a küzdelemre és reménykedve gondolt a választásra, bár csak annyit tudott, hogy Nagy Harsány körül igen sok az apró gazda.

Ezekbe bizott, mert ismerte a nyomorokat, azt a sok küzdelmet, melyet a megélhetésért folytatnak. Őntudatos erőt érzett és új munkakedvet. Az a remény, hogy térhez jut, föltökési ette.

Nem tartotta egy perczre sem lehetetlennek a győzelmét, mert ismerte azt a hangulatot, mely az országot ellepte. Azt az új aerat, melyben a munkások s az alsóbb néprétegek élnek, kik jogait követelik és sokalják már azt a bölcsességet, melylyel őket eltávolítják.

Folyt. köv.

276.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG ÉS ENGED-MÉNY NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kilo
A. Asztali dara nagyszemű	18.—
B. Asztali » aprószemű	17.60
1. Királyliszt	17.60
2. Langliszt kivonat	17.—
3. Elsőrendű zsemlye liszt	16.40
4. Zsemlye liszt	15.80
5. Elsőrendű kenyér liszt	15.20
6. Közép kenyér liszt	14.60
7. Kenyér liszt	14.—
8. Barna kenyér liszt	11.60
9. Takarmány liszt	6.—
10. Fiom korpa zsákkal	4.60
11. » » zsák nélkül	4.40
12. Durva korpa zsákkal	3.80
12. » » zsák nélkül	3.60
Csirke buza zsák nélkül	3.40

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 »
11. és 12. szám 50 »

Debreczen, 1898 augusztus 2.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos-kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva. **Minták postafordultával.**

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárjai, Zürichben (es. és kir. udvari szállító).

Selyem-basztruha 8 frt 65 krtól

egész 42 frt 75 krig egy teljes öltözékhez való szövet — Tussors és Shantungs

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.